

Posudek vedoucí bakalářské práce

Název práce: Životní plány dospívajících dívek, které opouští ústavní výchovu

Autorka práce: Anna Vágnerová

Vedoucí práce: PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D.

Bakalářská práce se věnuje tématu, které se psychologickém diskurzu i empirickém výzkumu začíná frekventovaněji reflektovat, i jako jedno z témat ohrožení u rizikové mládeže či mladých dospělých. Výslednou práci autorky považují za podnětnou pro poradenské i pedagogické pracovníky v rámci etopedicky zaměřených zařízení.

Cíle studie jsou jednoznačně vytyčeny a volba jednotlivých kapitol či podkapitol míří k finálnímu splnění cíle, návaznost je plynulá, logická, práce se drží tradičního dělení na teoretickou a praktickou část. Úvodní kapitoly komunikují s empirickou částí. V úvodní kapitole se autorka věnuje terminologickému definování hlavních pojmů a legislativnímu vymezení problematiky ústavní výchovy. Pro potřeby uvedení do problematiky se jedná o dostatečný a srozumitelný přehled. Oceňuji, že autorka používá i kritickou dikci ohledně aktuálních změn systému umístování nezletilých do ústavní výchovy, ale bohužel tuto kritiku neopírá o zdroje, v této kapitole cituje pouze zákonné normy. Následně se akcentuje důležitost a vliv rodiny na rozvoj poruch chování, těm se věnuje v další podkapitole. Poruchy chování, aktuální posuny v terminologii i diagnostice by si zasloužily trochu podrobnější zpracování. Dále autorka popisuje výchovný proces v rámci konkrétního zařízení, následován vlivem ústavní výchovy na rozvoj osobnosti jedince i jeho budoucnost. Tyto části považují za zdařilé, opírající se o empirickou zkušenost. Podkapitoly věnující se adolescenci a specifikům identity a sebepojetí v adolescenci jsou příléhavé ke zkoumanému tématu. Teoretická část je přehledná, některé kapitoly by šly sloučit (např. postoje), aby přehledová část nepůsobila encyklopedicky, byť chápu snahu autorky zakomponovat relevantní témata. Citační norma je dodržována, rozsah použitých zdrojů je adekvátní, včetně zahraničních zdrojů.

Výzkumný design byl zvolen kvalitativní. V rámci kvalitativní analýzy zpracovávala data od sedmi účastnic, získaná polostrukturovaným rozhovorem, před jeho realizací byl administrován nestandardizovaný krátký dotazník. Jedná se o klientky výchovného ústavu ve Velkém Meziříčí, které jsou na prahu dospělosti. Volbu výzkumných otázek odůvodnila, jsou v souladu s cíli práce a lze očekávat jejich dobrou nasycenost.

V empirické části autorka prokázala znalost metodologického zázemí. Postupná kategorizace dat, míra interpretace jsou v souladu s kritérii kladenými na kvalitativní výzkumný design, včetně reflexe vědomí nedostatků vyvěrajících z malého, nereprezentativního výzkumného vzorku. Přesto je při prezentaci dat zjevná snaha badatelky o komplexnost a plastičnost dat, včetně kazuistického představení jednotlivých účastnic. V interpretaci zjištění spatřuji vyváženost mezi individuálními zkušenostmi jednotlivých dívek a nalézání společných témat, styčných ploch, specifik pro danou cílovou skupinu, byť je ve struktuře prezentace dat cítit jistá badatelská nejistota (např. časté používání slov většina, některé...), kterými by se mělo spíše šetřit a místo toho více hledat souvislosti mezi jednotlivými kategoriemi než jejich četnosti. V tomto směru by si analýza dat zasloužila ještě hlubší propracování.

Některé závěry (nejistota, závislost na ústavu, pohodlnost ústavní výchovy, touha po změně studijního zaměření aj.) jsou bohužel alarmující skutečnosti, které si přímo říkají o zkvalitnění péče o dospívající, kteří se připravují na odchod z ústavní výchovy. V tomto směru vnímám závěry práce jako velmi užitečné a podnětné.

Bakalářskou práci Anny Vágnerové doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 1. 9. 2021

PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D.